

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

**ԴԱՍԸՆԹԱՑ 1.
ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՄՈԴՈՒԼ 3. ԻՆՉ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ
ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԿԻՐԱՌՎԵԼ ԲՈԼՈՐ
ՇԱՅԱԳՐԳԻՌ ԿՈՂՄԵՐԻ ՄԻՋԵՎ
ՈՒՂՂԱԶԻԳ ԵՎ ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՊԱՅՈՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ**

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Դասընթացի նպատակն է.

- 1) մասնակիցներին պատկերացում տալ զբոսաշրջության ոլորտի շահագրգիռ կողմերի մասին.
- 2) մասնակիցներին համոզել բոլոր շահագրգիռ կողմերի միջև ընդհանուր տեսլականի և արդյունավետ համագործակցության կարևորությունը՝ որպես կայուն զարգացման հիմնական գործոն,
- 3) մասնակիցներին տալ պատկերացում բոլոր շահագրգիռ կողմերի միջև համագործակցության մեխանիզմների մասին:

Դասընթացի արդյունքում մասնակիցները կհմանան.

- 1) Ովքե՞ր են զբոսաշրջության ոլորտում շահագրգիռ կողմերը:
- 2) զբոսաշրջության կառավարման համակարգը
- 3) Որո՞նք են շահագրգիռ կողմերի, ներառյալ պետական մարմինների դերերը:
- 4) ուղղահայաց և հորիզոնական համագործակցության օրինակներ.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Չբոսաշրջության ոլորտի շահառուները

- Ազգային կառավարություններ
- Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ
- Դեստինացիայի կառավարման կազմակերպություններ՝ DMO-ներ
- Մասնավոր հատված՝ բիզնես
- Տեղական համայնքներ
- Չբոսաշրջության ազգային արմինիստրադիա
- Ազգային զբոսաշրջային կազմակերպությունները
- Հասարակական կազմակերպություններ
- Սպառողներ՝ զբոսաշրջիկներ
- Չարգացմանն աջակցող միջազգային

կազմակերպություններ

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Զբոսաշրջության ոլորտի շահառուները

Շահառուն անհատ կամ կազմակերպություն է, որը հետաքրքրված է բիզնեսով կամ արդյունաբերությամբ:

Զբոսաշրջային դեստինացիայում շահառու կողմերն են տեղի բնակիչները, տեղական ընկերությունները, լրատվամիջոցները, աշխատակիցները, կառավարությունը, մրցակիցները, զբոսաշրջիկները, բիզնես ասոցիացիաները, ակտիվիստները և զբոսաշրջություն զարգացնողները:

Հյուրընկալության ոլորտում շահագրգիռ կողմերն են՝ սեփականատերերը/ներդրողները, հյուրանոցների միջազգային օպերատորները, խորհրդատուները, իրավաբանները, շինարարական ընկերությունները, տեղական իշխանությունները և այլն:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Ազգային կառավարություններ

Կառավարությունն առանցքային դեր ունի զբոսաշրջության ոլորտում: Չբոսաշրջության քաղաքականության և պլանավորման տարբեր մակարդակների ընթացքում կառավարությունը թելադրում է մի շարք կանոններ, պահանջներ և պրակտիկա՝ վիզային քաղաքականությունից մինչև հանրային ենթակառուցվածքների պահպանում, զբոսաշրջային քիզնեսի մեծ մասը սերտորեն համագործակցում է կառավարության հետ:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Մասնավոր հատված՝ բիզնես

Ճամփորդության և զբոսաշրջության ոլորտում աշխատող կազմակերպությունների մեծ մասը մասնավոր հատվածն է, Օրինակ՝ հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտները, ավիաընկերությունները, տուրիստական գործակալությունները, տուրօպերատորները, գնացքների ընկերությունները, մեքենաների վարձակալման ընկերությունները, և այլն:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Տեղական համայնքներ

Տեղական համայնքները կարևոր դեր են խաղում զբոսաշրջության զարգացման գործում: Տեղական համայնքը պետք է ներգրավված լինի քաղաքականության և որոշումների կայացման մեջ, որպեսզի այն բարձրացնի տեղի բնակչության վստահությունը զբոսաշրջության ոլորտի նկատմամբ:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Հասարակական կազմակերպություններ

ՀԿ-ները կարևոր դեր են խաղում զբոսաշրջության կառավարման գործում, ինչպիսիք են.

- ▶ Ապահովել, որ բոլոր շահագրգիռ կողմերի շահերը հաշվի առնվեն.
- ▶ Սպառողական հասարակությունների նախաձեռնում;
- ▶ ՀԿ-ները կարող են նպաստել զբոսաշրջության ոլորտի քաղաքականության և ծրագրերի մշակմանը.
- ▶ Աջակցել կառավարությանը պատասխանատու զբոսաշրջության ստանդարտ մշակելու հարցում.
- ▶ Աջակցել կառավարությանը, մասնավոր հատվածին և համայնքներին պատասխանատու զբոսաշրջության իրականացման, մոնիտորինգի և գնահատման գործում.
- ▶ Ներգրավել ֆինանսավորում դոնոր գործակալություններից՝ համայնքահեն զբոսաշրջության հատուկ ծրագրեր մշակելու համար;
- ▶ Աջակցել համայնքներին և համայնքային խմբերին ինքնակազմակերպվելու, զբոսաշրջությանը նախապատրաստվելու և զբոսաշրջային ծրագրերի իրականացման գործում.
- ▶ Աջակցել կառավարությանը՝ զբոսաշրջության և շրջակա միջավայրի իրազեկման ծրագրեր իրականացնելու համար

Project funded by
EUROPEAN UNION

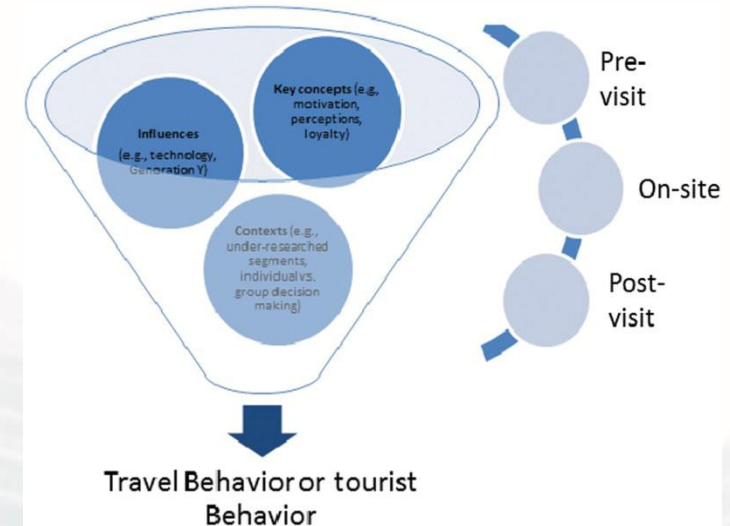
Common borders. Common solutions.

Սպառողներ՝ զբոսաշրջիկներ

Զբոսաշրջիկները/ճանապարհորդները, ներառյալ գործարար ճանապարհորդները, և զբոսաշրջային ուղղությունների և տեսարժան վայրերի այցելուները գտնվում են զբոսաշրջության ոլորտի հենց հիմքում: Առանց զբոսաշրջիկների՝ զբոսաշրջությունն չէր լինի:

Սպառողի վարքագծի վրա ազդող հիմնական գործոններն են՝

- ▶ Զոգեբանական գործոններ.
- ▶ Սոցիալական գործոններ;
- ▶ Մշակութային գործոններ;
- ▶ Անձնական գործոններ;
- ▶ Տնտեսական գործոններ:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Չարգացմանն աջակցող միջազգային կազմակերպություններ

UNWTO-ն՝ Չբոսաշրջության Համաշխարհային կազմակերպությանը, Միավորված ազգերի կազմակերպության գործակալությունն է, որը պատասխանատվություն է կրում պատասխանատու, կայուն և համընդհանուր հասանելի զբոսաշրջության խթանման համար:

Որպես զբոսաշրջության ոլորտում ռաջատար միջազգային կազմակերպություն՝ UNWTO-ն խթանում է զբոսաշրջությունը՝ որպես տնտեսական աճի, ներառական զարգացման և շրջակա միջավայրի կայունության շարժիչ ուժ և առաջարկում է առաջնորդություն և աջակցություն ոլորտին՝ առաջ մղելու գիտելիքն ու զբոսաշրջային քաղաքականությունն ամբողջ աշխարհում:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Զբոսաշրջության կառավարման համակարգ

Զբոսաշրջության կառավարման համակարգը պետական, մասնավոր և սոցիալական դերակատարների միջև սոցիալական համակարգված գործողությունների իրականացման գործընթաց է՝ սիներգիաներ ստեղծելու նպատակով: Կառավարումը ներառում է ուղղորդման գործընթաց, որը ինստիտուցիոնալ և տեխնիկապես կառուցված է և հիմնված է սկզբունքների, նորմերի, ընթացակարգերի և պրակտիկայի վրա, որպեսզի միասին որոշեն ընդհանուր նպատակների մասին, թե ինչպես համակարգել և համագործակցել որոշված նպատակներին հասնելու համար:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Կառավարությունը, որպես շահագրգիռ կողմ, առանցքային դեր է խաղում զբոսաշրջության ոլորտում: Չբոսաշրջության քաղաքականության և պլանավորման տարբեր մակարդակների ընթացքում կառավարությունը թելադրելու է մի շարք կանոններ, պահանջներ և գործելակերպ:

Կառավարության գործառույթն է համայնքներին հնարավորություն ընձեռել հոգ տանել իրենց վայրերի և բնական և մշակութային միջավայրի մասին՝ ապահովելու, որ զբոսաշրջությունը տեղական համայնքներին ավելի շատ օգուտներ բերի, քան վնաս:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Զբոսաշրջության ազգային ադմինիստրացիա

Զբոսաշրջության ազգային ադմինիստրացիաները, որոնք ներառված են ԶՅԿ Աշխատանքային ընդհանուր ծրագրում, նպատակ ունեն՝

ա) հավաքել և տարածել թարմ տեղեկատվություն զբոսաշրջության վարչակազմերի կառուցվածքի, իրավասության ոլորտների և գործունեության և յուրաքանչյուր երկրի ինստիտուցիոնալ շրջանակներում նրանց ներկայիս դերի վերաբերյալ:

բ) բացահայտել նոր միտումներն ու փոփոխությունները, որոնք տեղի են ունեցել վերջին տարիներին զբոսաշրջության ադմինիստրացիաների դերում և պարտականություններում, և դրանց ազդեցությունը զբոսաշրջության քաղաքականության ձևավորման վրա ազգային և միջազգային մակարդակներում.

գ) պարզել, թե ինչպես են առանձին պետությունները ամրապնդել կամ հարմարեցնել իրենց վարչական կառույցները զբոսաշրջության համար պատասխանատվություն կրելու գործում՝ ոլորտի ապագա զարգացման կարիքներին առավել արդյունավետ արձագանքելու համար:

TOURISM MANAGEMENT

- International level
 - International organizations
 - WTO
 - European Travel Commission, etc.
- National level
 - National Tourism Administration (NTA)
 - National Tourism Organization
- Regional/local level
 - Destination Management Company (DMC)

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Ազգային զբոսաշրջային կազմակերպությունները

Ազգային զբոսաշրջային կազմակերպությունները (NTO) հանդիսանում են ազգային զբոսաշրջային քաղաքականության ձևավորման և իրականացման համար պատասխանատու մարմինը: Այն զբոսաշրջության վերահսկման, ուղղորդման և խթանման ազգային կառավարության պարտականությունների կատարման համար պատշաճ գործակալություն և գործիք է:

NTO-ների հիմնական գործունեությունն է համակարգումը, օրենսդրությունը, խթանումը, հետազոտությունը և զբոսաշրջային տեղեկատվության տրամադրումը:

Նպատակակետի փոփոխվող իրավիճակին համապատասխանելու համար NTO-ն պետք է որդեգրի այլընտրանքային դերեր՝ զարգացնող, մարքեթինգային, կառավարման և նորարարական՝ նպատակակետի աճին համապատասխան: Հիմնական գործառույթը ազգային կառավարություններին քաղաքականություն և ռազմավարական խորհրդատվություն տրամադրելն է: Այլ գործառույթները ներառում են միջազգային և ներքին շուկայավարում, պլանավորում, հետազոտություն, մշակում, կարգավորում և որակի ապահովում:

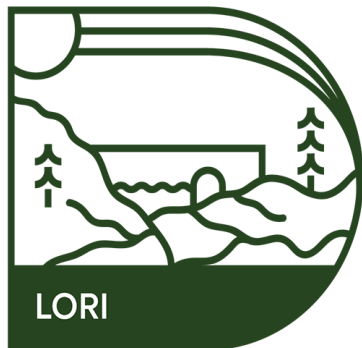
Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Դեստինացիայի կառավարման կազմակերպություններ՝ DMO-ներ

Դեստինացիայի կառավարման կազմակերպությունը կազմակերպություն է, որը գովազդում է տեղանքը որպես գրավիչ ճանապարհորդական վայր: DMO-ները հայտնի են որպես տուրիստական խորհուրդներ, զբոսաշրջության մարմիններ կամ «Կոնվենցիայի և այցելուների բյուրո»: Դրանք հիմնականում գոյություն ունեն ճանապարհորդներին տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Բացի այդ, երբ առկա է համապատասխան ենթակառուցվածք, նրանք խրախուսում են միջոցառումների կազմակերպիչներին ընտրել իրենց վայրը MICE տուրիզմի՝ Հանդիպումների, Խրախուսումների, Կոնֆերանսների և Ցուցահանդեսների համար:

Project funded by
EUROPEAN UNION

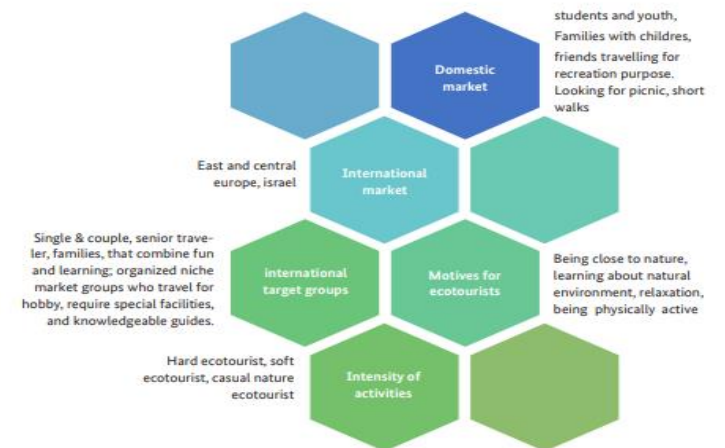
Common borders. Common solutions.

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ավանդաբար կարևոր դեր են խաղացել տեղական համայնքներում զբոսաշրջության զարգացմանն աջակցելու գործում: Սա ներառում էր ենթակառուցվածքների ապահովում, զբոսաշրջային վայրերի և փորձի զարգացում, փառատոների և միջոցառումների կազմակերպման աջակցություն և զբոսաշրջության խթանման ծրագրերի իրականացում: Չբոսաշրջության ծրագրերը, քաղաքականությունները և զարգացման նպատակները շրջանի և քաղաքների զարգացման պլանների հիմնական տարրերն են: Կարևորն այն է, որ ոլորտը մոբիլիզացրել է շահագրգիռ կողմերի ցանց, ներառյալ գործակալությունները, համայնքային խմբերը և մասնավոր հատվածը՝ ներդրումներ անելու և խթանելու իրենց տեղական տուրիստական առաջարկը:

TOURISM & REALITY

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Շահագրգիռ կողմերի, ներառյալ պետական մարմինների դերերը

Չբուսաշրջության արդյունաբերությունը աշխարհի ամենամեծ արդյունաբերություններից մեկն է: Սա նշանակում է, որ կան բազմաթիվ անհատներ, խմբեր և կազմակերպություններ, որոնք ներգրավված են այս կամ այն մակարդակում: Այսպիսով, շահագրգիռ կողմը անձ, խումբ կամ կազմակերպություն է, որը կարող է ազդել կազմակերպության վրա:

Project funded by
EUROPEAN UNION

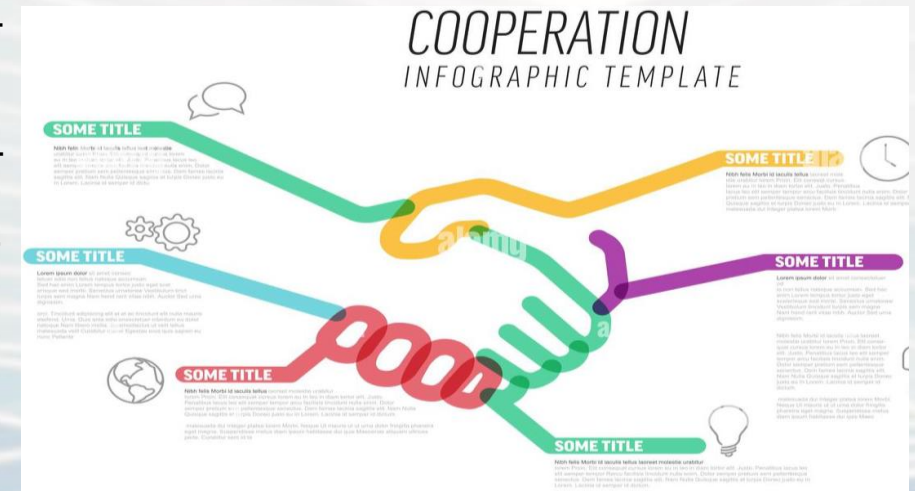
Common borders. Common solutions.

Ուղղահայաց և հորիզոնական համագործակցության օրինակներ

Հորիզոնական համագործակցության օրինակ է cooperation-ը: Այս տերմինը առաջացել է Համագործակցություն և մրցակցություն տերմիններից: Տերմինը նշանակում է, որ երկու ընկերություններ համագործակցում են մեկ ոլորտում, բայց մնում են մրցակիցներ մնացած բոլոր ոլորտներում:

Եվրոպական միությունը (2001) սահմանում է հորիզոնական համագործակցությունը որպես շուկայում նույն մակարդակ(ներ)ում գործող ընկերությունների միջև համաձայնեցված պրակտիկա:

Ուղղահայաց ինտեգրումը տեղի է ունենում, երբ բաշխման շղթայում տարբեր մակարդակներում գտնվող երկու ընկերություններ միաձուլվում կամ գնվում են: Պարզ ասած, հորիզոնական ինտեգրումն այն է, երբ հարակից բիզնեսը միաձուլվի արտադրական շղթայի նույն մակարդակում գործող մեկ այլ բիզնեսի հետ:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Common borders. Common solutions.

Շնորհակալություն

Հարցեր

